

На основі вищевикладеного матеріалу, можна зробити висновок, що франчайзинг – це особлива форма організації бізнесу, що дозволяє розвиватися малим підприємствам та збільшує обсяги реалізації великих фірм за рахунок взаємодії таких двох типів суб'єктів. Такий взаємозв'язок великих і малих фірм дозволяє розширити збутову діяльність головної фірми в регіонах окремої країни чи за її межами, тобто на міжнародному рівні. Необхідність франчайзингу в Україні зумовлена втратою ринків збуту багатьма вітчизняними підприємствами в умовах загострення конкуренції на внутрішніх ринках, відсутністю достатніх фінансових можливостей для запровадження нових технологій у виробництво, неконкурентоспроможністю порівняно з іноземними фірмами і таке інше. Іншим важливим моментом є вибір типу франчайзингу, що залежить від конкретних умов та ситуацій, адже кожен тип характеризується своїми особливостями застосування [4, с. 20].

Найбільш ефективним, на мою думку, для підприємств України є діловий франчайзинг, що передбачає надання дозволу франчайзі не тільки реалізовувати, але й виробляти продукцію материнської компанії, використовуючи при цьому її торгову марку. Хоча, через недосконалість цієї системи, у нас більш поширеним є виробничий франчайзинг, що передбачає дозвіл франчайзі лише на виробництво продукції франчайзера.

Список використаних джерел:

1. Германова О.М. Франчайзинг як спосіб господарювати самостійно, використовуючи готові-бізнес рішення / О.В. Германова // Вісник Міністерства доходів і зборів України. – 2013. – № 41. – С. 58-60.
2. Ладюк О.Д. Розвиток підприємницьких структур в Україні на засадах франчайзингу / О.Д. Ладюк // Проблеми науки. – 2009. – № 4. – С. 7-13.
3. Ногачевський О.В. Франчайзинг в Україні проблеми та перспективи / О.В. Ногачевський // Економіст. – 2010. – № 3. – С. 22-25.
4. Сукуватий О.В. Франчайзинг як інноваційна модель розвитку бізнесу / О.В. Сукуватий // Проблеми науки. – 2010. – № 3. – С. 18-22.

Саприкіна О.М.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економіки підприємства,

Відокремлений підрозділ

*Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»*

АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АГРОФОРМУВАНЬ РЕГІОНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ТЕХНІКОЮ

Функціонування конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва на засадах інтенсифікації із застосуванням прогресивних технологій неможливе без використання продуктивних, енергоощадних та

ефективних сільськогосподарських машин. Нова і високопродуктивна техніка є енергоємною та дорогою, що вимагає науково обґрунтованої організації її використання протягом року.

За роки ринкової трансформації через деструктивні процеси в аграрному секторі економіки суттєво знизились темпи оновлення машинно-тракторного парку. В результаті матеріально-технічна база значної частини сільськогосподарських підприємств є фізично і морально зношеною, що унеможлиблює їх успішне функціонування. З огляду на це, на даному етапі принципово важливим є забезпечення ефективного використання сільськогосподарської техніки аграрними підприємствами [1, с. 1].

Аналіз матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств Тернопільської області підтверджує недостатнє їх забезпечення сільськогосподарською технікою.

Зокрема, на кінець 2013 р. в сільськогосподарських підприємствах області нараховувалося 3108 тракторів, 1458 машин посівних та для садіння, 685 зернозбиральних комбайнів, 20 кукурудзозбиральних комбайнів, 93 кормозбиральні та 119 бурякозбиральних комбайнів і машин, 2241 вантажних та вантажно-пасажирських автомобілів. У 2013 р. в порівнянні з 2012 р. в аграрних підприємствах збільшилась кількість тракторів, машин посівних та для садіння, сінокосарок, машин для захисту сільськогосподарських культур, однак скоротився парк зернозбиральних та кормозбиральних комбайнів.

Закономірно, що зменшення кількості технічних засобів призводить до збільшення навантаження на одиницю техніки. Це означає, що при такому збільшенні навантаження посівних площ в розрахунку на один комбайн чи одиницю іншої техніки, необхідно так організувати виробництво, щоб не було ніяких перешкод для їх максимально ефективного використання, особливо в умовах погодної та іншої стохастичності. При цьому тенденція до централізації управління в такій ситуації є цілком об'єктивною.

За останні роки господарства Тернопільської області дещо модернізували свій машинно-тракторний парк за рахунок високоефективної техніки. На полях області усе більше застосовують комбіновані ґрунтообробні, енергонасичені агрегати, які при використанні з потужними тракторами дозволяють вчасно провести комплекс польових робіт.

У 2013 р. сільськогосподарські підприємства придбали загалом 154 одиниці техніки іноземного виробництва, що дозволить застосовувати в аграрному виробництві нові прогресивні технології, забезпечить значну економію матеріальних та енергетичних ресурсів і, як наслідок, дасть змогу знизити собівартість продукції. Більшість господарств придбання техніки та обладнання проводили за рахунок власних обігових коштів. По програмі фінансового лізингу через НАК «Укראгролізинг» у 2013 р. придбано 5 одиниць сільськогосподарської техніки на суму 0,6 млн. грн [2, с. 115].

Основними шляхами поліпшення забезпеченості агроформувань технічними засобами в умовах, що склалися, є кооперація та комбінування виробництва; застосування інноваційних технологій; посилення капіталізації через залучення інвестицій.

Зокрема, стратегія оновлення технічних засобів повинна включати: визначення виробничої потреби в оновленні технічного парку, оцінку ефективності оновлення машино-тракторного парку і автомобільного автотранспорту і їх техніко-економічне обґрунтування, вивчення структури і аналіз фінансових джерел оновлення, розробку, оцінку альтернативних варіантів і вибір оптимального варіанту оновлення.

Крім того, для покращення технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств слід прийняти нормативно-правові акти, які дозволять створити правову базу для повторного використання сільськогосподарської техніки, організації купівлі-продажу, відновлення і реалізації частково зношених машин, а також розробити державну політику, що сприяє розвитку системи відновлення і реалізації уживаної техніки, вузлів, агрегатів та запасних частин тощо.

Список використаних джерел:

1. Івашків Т.С. Економічна ефективність використання сільськогосподарської техніки в аграрних підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Т.С. Івашків. – Житомир, 2008. – 22 с.
2. Сільське господарство Тернопільської області за 2013 рік: [стат. збірник]. – Тернопіль: Головне управління статистики у Тернопільській області, 2014. – 216 с.

Шлапак Д.Р.

студент;

Богацька Н.М.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки підприємства та міжнародної економіки,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВ ТА ФАКТОРИ, ЩО ЇХ ВИЗНАЧАЮТЬ

В умовах ринкової економіки будь-яке підприємство ставить своїм головним завданням отримання прибутку і задоволення суспільних потреб. У ході своєї діяльності з метою досягнення поставлених цілей підприємство повинно аналізувати і планувати свою діяльність, щоб оптимізувати виробничий процес, відповідність витрат і доходів, виявити слабкі сторони і резерви підвищення ефективності роботи. З метою аналізу процесу виробництва підприємство запроваджує поняття виробничої потужності [1, с. 22].

Дослідженню питань, пов'язаних з обґрунтуванням, аналізом і плануванням рівня використання виробничої потужності, резервами поліпшення її використання на підприємствах і в галузях, присвячені праці багатьох учених, серед яких: І.Б. Швець, Й.М. Петрович, Р.П. Атаманчук, А.С. Федонін, Г.А. Швиданенко, Л.Й. Ітін. Дослідження науковців пов'язані